Dede v. Turecko (stížnost č. 48340/20)

Datum rozhodnutí: 20. ledna 2024

Závěr: *Vnitrostátní orgány nezajistily spravedlivé vyvážení práva stěžovatele na svobodu projevu a práva vedení společnosti na ochranu jejích legitimních zájmů.*

Obsah: Stěžovatel je bankovní úředník, který dostal výpověď poté, co rozeslal e-mail, jehož obsahem byla kritika manažerských metod jeho nadřízeného. Stěžovatel v něm kritizoval autoritativní manažerský styl nadřízeného, zrušení finančních výhod určených pro zaměstnance, styl managementu a nadržování při náboru zaměstnanců. Zaměstnavatel poté se stěžovatelem zavedl disciplinární řízení a rozhodl, že jeho e-mail měl charakter obtěžování, a narušil tak klid a pořádek na pracovišti. Stěžovatel se proti výpovědi marně bránil žalobou u vnitrostátních soudů, když tvrdil, že jde o neoprávněnou výpověď porušující jeho právo na svobodu projevu. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 10 Úmluvy.

Poznámka: Soud vnitrostátním soudům vytkl, že se dostatečně nezabývaly argumentací stěžovatele, zejména neprovedly detailní analýzu dotčeného e-mailu v tom směru, zda stěžovatel skutečně způsobil obtěžování na pracovišti, ani nevyhodnotily, zda vznikl jakýkoliv negativní dopad na zaměstnavatele. Soud zdůraznil, že kritika, která byla obsahem stěžovatelova e-mailu, byla v zájmu společnosti a byla zaslána interně malé skupině příjemců uvnitř společnosti. Vnitrostátní soudy ale přesto v této situaci potvrdily rozhodnutí zaměstnavatele o nejzávažnější sankci, která je v dispozici zaměstnavatele, to je o výpovědi.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 9. 1. 2018, *Catalan v. Rumunsko*, č. 13003/04, rozsudek ze dne 29. 2. 2000, *Fuentes Bobo v. Španělsko*, č. 39293/98, rozsudek ze dne 21. 7. 2011, *Heinisch v. Německo*, č. 28274/08, ECHR 2011 (výňatky), rozsudek ze dne 5. 11. 2019, *Herbai v. Maďarsko*, č. 11608/15, rozsudek ze dne 25. 3. 2021, *Matalas v. Řecko*, č. 1864/18, rozsudek ze dne 15. 6. 2021, *Melike v. Turecko*, č. 35786/19, rozsudek Velkého senátu ze dne 12. 9. 2011, *Palomo Sánchez a ostatní v. Španělsko*, č. 28955/06, č. 28957/06, č. 28959/06, č. 28964/06, rozsudek ze dne 25. 1. 2007, *Vereinigung Bildender Künstler v. Rakousko*, č. 68354/01.

Relevantní ustanovení: Čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

Cherrier v. Francie (stížnost č. 18843/20)

Datum rozhodnutí: 30. ledna 2024

Závěr: *Francouzská úprava umožňující dítěti přístup k informacím o jeho biologickém původu za podmínky udělení souhlasu matky je vhodným prostředkem úpravy práv v případech anonymních porodů.*

Obsah: Stížnost se týká odmítnutí Národní rady pro informace o osobním původu (CNAOP) poskytnout údaje o identitě biologické matky stěžovatelce, která se narodila jako dítě rodičů, kteří projevili úmysl zůstat v anonymitě. Stěžovatelka obdržela prostřednictvím CNAOP od biologické matky odpovědi na své otázky, včetně otázky o důvodech rozhodnutí matky dítě přenechat k osvojení, ale její opakovanou žádost o prozrazení identity matka odmítla, tak jako byly odmítnuty i žádosti o prozrazení identity směřující prostřednictvím CNAOP k jejímu otci. Oba potvrdili svůj úmysl zůstat v anonymitě. Soud šesti hlasy k jednomu rozhodl, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud potvrdil, že zásah do práv stěžovatelky podle čl. 8 Úmluvy byl v souladu se zákonem a sledoval zájem ochrany práv a zájmů biologické matky stěžovatelky. Soud nenašel žádný důvod odchýlit se od svého rozsudku ve věci *Odievre v. Francie*, že francouzský systém poskytování informací o osobním původu zajišťuje spravedlivou rovnováhu střetu práv v případech anonymních porodů. V této nové věci soud zkoumal, zda stěžovatelčina práva nebyla porušena v tomto systému z toho pohledu, jak se tento systém vyvinul od doby svého zavedení v roce 2002 a jak je uplatňován, a dospěl k závěru, že k tomu nedošlo. Soudkyně S. Mourou-Vikstrom připojila nesouhlasné stanovisko.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 16. 6. 2020, *Boljević v. Srbsko*, č. 47443/14, rozsudek ze dne 24. 3. 2022, *C. E. a ostatní v. Francie*, č. 29775/18 a 29693/19, rozsudek ze dne 15. října 2019, *Çapın v. Turecko*, č. 44690/09, rozsudek ze dne 8. 9. 2022, *Drelon v. Francie*,

č. 3153/16 a 27758/18, rozsudek ze dne 25. 9. 2012, *Godelli v. Itálie*, č. 33783/09, rozsudek ze dne 13. 7. 2006, *Jäggi v. Švýcarsko*, č. 58757/00, ECHR 2006 X, rozsudek ze dne *Mikulić v. Chorvatsko*, č. 53176/99, ECHR 2002-I, rozsudek ze dne 4. 4. 2023, *O. H. a G.H. v. Německo*, č. 53568/18 a 54741/18. rozsudek Velkého senátu ze dne *Odièvre v. Francie*, č. 42326/98, ECHR 2003-III, rozsudek Velkého senátu ze dne 3. 11. 2011, *S. H. a ostatní v. Rakousko*, č. 57813/00, ECHR 2011.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Auray a ostatní v. Francie (stížnost č. 1162/22)

Datum rozhodnutí: 8. února 2024

Závěr: *Rozhodnutí o policejní uzávěře, které v dané době nemělo oporu v zákoně, porušilo právo na svobodu pohybu a shromažďování stěžovatelů, když jim zabránilo účastnit se demonstrace.*

Obsah: Stížnost se týká několikahodinového uzavření stěžovatelů policejní uzávěrou na Place Bellecourt v Lyonu v průběhu demonstrace proti zákonu o penzijní reformě. Place Bellecourt bylo v 1:23 odpoledne uzavřeno policejní uzávěrou spolu s těmi, kdo se tam nacházeli, s úmyslem zabránit řadě „potížistů" zúčastnit se demonstrace, která byla úřadům řádně předem nahlášena. Policejní uzávěra spočívala v uzavření demonstrantů uvnitř policejního kordonu, kde byli drženi po několik hodin. Okolo 3:30 odpoledne bylo části lidí povoleno opustit náměstí a připojit se k demonstraci. Ta skončila ve 4:45 odpoledne a rozhodnutí uvolnit uzávěru bylo učiněno okolo 5. hodiny odpolední. Kontroly totožnosti pak pokračovaly až do 7 hodiny večerní. Vnitrostátní Ústavní rada shledala právní předpis použitý při uvalení policejního kordonu za souladný s Ústavou a vyšetřování incidentu bylo zastaveno. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 11 Úmluvy a čl. 2 Protokolu č. 4 k Úmluvě.

Poznámka: Soud rozhodl, že policejní uzávěra neměla povahu zbavení svobody ve smyslu čl. 5 odst. 1 Úmluvy. Soud uznal, že toto omezení osobní svobody bylo nezbytné za účelem odvrácení závažné škody na zdraví a majetku a že bylo limitující v minimálním rozsahu za účelem dosažení tohoto cíle. Soud však naproti tomu zdůraznil, že jakékoliv omezení práva shromažďovacího a svobody projevu musí být „vymezeno zákonem". Nicméně obecný právní rámec zajištění pořádku, který byl v té době účinný, nelze považovat za definující podmínky pro použití techniky policejní uzávěry s dostatečnou přesností tak, aby poskytovala dostatečné záruky proti svému zneužití ke svévolnému omezení svobody postižených jednotlivců.

Související judikatura: Rozsudek Velkého senátu ze dne 15. 3. 2012, *Austin a ostatní v. Spojené království*, č. 39692/09, 40713/09, 41008/09, ECHR 2012, rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 2. 2017, *De Tommaso v. Itálie*, č. 43395/09, rozsudek ze dne 26. 5. 2020, *Hakim Aydın v. Turecko*, č. 4048/09, rozsudek ze dne 8. 12. 2020, *Rotaru v. Moldavsko*, č. 26764/12.

Relevantní ustanovení: Čl. 11 Úmluvy (svoboda shromažďování a sdružování) a čl. 2 Protokolu č. 4 k Úmluvě o lidských právech a základních svobodách (svoboda pohybu).

X. v. Řecko (stížnost č. 38588/21)

Datum rozhodnutí: 13. února 2024

Závěr: *Řada významných práv obětí násilí založeného na pohlaví není v praxi využívána a zkušenost s trestním systémem je pro oběti stále vysoce traumatizující.*

Obsah: Stěžovatelka, která je státní občankou Velké Británie, uvádí, že řecké orgány dostatečně nevyšetřily její oznámení, že byla znásilněna hotelovým barmanem, když byla v Řecku na dovolené se svou matkou jako osmnáctiletá. Poukazovala na to, že trestní řízení nedisponovalo potřebnými standardy a vnitrostátní orgány tím porušily svou povinnost ji chránit jako oběť násilí založeného na pohlaví. Stěžovatelce nebylo poskytnuto žádné vysvětlení, pokud jde o postup vyšetřování, byla konfrontována s obviněným a vyšetřena v nemocnici současně s ním. Lékařské vyšetření, provedené mužem, identifikovalo odřeniny a jiná drobná zranění, včetně zranění na jejích genitáliích. Stěžovatelce přesto již nebyly poskytnuty žádné další informace a přístup do spisu jí byl posléze odmítnut z procesních důvodů. Obžalovaný byl vnitrostátním soudem osvobozen s tím, že jeho tvrzení, podle nějž s ním měla mít stěžovatelka pohlavní styk dobrovolně, nebyla nevěrohodná. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 3 Úmluvy.

Poznámka: Soud, aniž by rozhodoval o vině obviněného, dospěl k závěru, že vnitrostátní orgány věc nevyšetřily s dostatečnou pečlivostí a tak nedostály svým povinnostem.

Okolnosti věci, především stěžovatelčin věk a skutečnost, že oznámila znásilnění v době, kdy pobývala v Řecku jako cizinka na dovolené, vyžadovaly senzitivní přístup ze strany státních orgánů. Vyšetřující orgány nepřijaly žádná opatření k zabránění její další traumatizace a nevzaly v úvahu její potřeby. Neinformovaly ji o jejích právech jako oběti trestného činu, jako je právo na právní pomoc, právo na informace a právo vznášet námitky. Nepřijaly žádná opatření, aby zmírnily další stresující zkušenosti, jako byl výslech na policii, lékařské vyšetření a konfrontace s obviněným v nemocnici a pak při jeho identifikaci.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 31. 3. 2016, *A, B a C v. Lotyšsko*, č. 30808/11, rozsudek Velkého senátu ze dne 28. 9. 2015, *Bouyid v. Belgie*, č. 23380/09, ECHR 2015, rozsudek ze dne 4. 12. 2003, *M. C. v. Bulharsko*, č. 39272/98, ECHR 2003-XII rozsudek Velkého senátu ze dne 27. 11. 2012, *M. N. v. Bulharsko*, č. 3832/06, rozsudek Velkého senátu ze dne 17. 9. 2014, *Mocanu a ostatní v. Rumunsko*, č. 10865/09, č. 45886/07, č. 32431/08, ECHR 2014 (výňatky), rozsudek ze dne 23. 1. 2014, *W. v. Slovinsko*, č. 24125/06.

Relevantní ustanovení: Čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (zákaz mučení).

Danilet v. Rumunsko (stížnost č. 16915/21)

Datum rozhodnutí: 20. února 2024

Závěr: *Vnitrostátní soudy nepřiznaly stěžovatelovu právu na svobodu projevu odpovídající váhu s ohledem na použitý komunikační prostředek, kterým byl facebookový účet, což vzbuzuje důvodné pochybnosti s ohledem na povahu soudcovské zdrženlivosti.*

Obsah: Stížnost se týká disciplinárního řízení vedeného proti soudci, který umístil dva příspěvky na svůj facebookový účet. Stěžovatel byl znám jako náruživý diskutér a měl v tomto ohledu i určité veřejné renomé. Jeho stránka měla asi 50 000 sledujících. Správní trest, který stěžovatel za své příspěvky dostal, spočíval v 5% snížení platu na dva měsíce Soud většinou čtyř hlasů ke třeba rozhodl, že byl porušen čl. 10 Úmluvy. Současně rozhodl, že čl. 8 Úmluvy je neaplikovatelný. Soudce Raduletu připojil odlišné stanovisko, soudkyně Kucsko-Stadlmayer a Borman a soudce Eicke vyjádřili společné nesouhlasné stanovisko.

Poznámka: Soud uvedl, že vnitrostátní soudy nevzaly v úvahu širší kontext debaty, do níž se stěžovatel zapojil a která se týkala věcí veřejného zájmu, otázku, jestli hodnotové soudy byly dostatečně podloženy fakty, a dále odrazující potenciál sankce. Vnitrostátním soudům také vytkl nedostatečnou identifikaci údajné existence zásahu do důstojnosti a vážnosti soudcovského stavu.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 31. 1. 2008, *Albayrak v. Turecko*, č. 38406/97, rozudek ze dne 24. 5. 2011, *Association „21 December 1989" a ostatní v. Rumunsko*, č. 33810/07 a 18817/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 6. 2016, *Baka v. Maďarsko*, č. 20261/12, rozsudek ze dne 13. 10. 2022, *Bouton v. Francie*, č. 22636/19, rozsudek ze dne 7. 6. 2016, *Cicad v. Švýcarsko*, č. 17676/09, rozsudek Velkého senátu ze dne 16. 6. 2015, *Delfi AS v. Estonsko*, č. 64569/09, ECHR 2015.

Relevantní ustanovení: Čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

Zpracovala: Pavla Boučková